

La Porxada va patir els efectes del bombardeig. | JOAN GUÀRDIA

Refugi situat a l'Ajuntament de Granollers. | XAVIER SOLANAS

Commemoració especial del 75è aniversari del bombardeig

Paco Monja

La commemoració, aquest divendres 31 de maig de 2013, del 75è aniversari del bombardeig de Granollers durant la Guerra Civil (31 de maig de 1938) ha estat i és recordat especialment amb la celebració de diversos actes socials i culturals amb una programació intensa organitzada des de l'Ajuntament que ha tingut diferents fronts per tal de recordar aquells fets tràgics que van marcar i marquen encara la recent història de la ciutat. Durant aquest cap de setmana, seguiran les activitats i per avui divendres, dia 31 de maig, a les 9 del matí, tindrà lloc al cementiri l'Acte memorial d'homenatge a les víctimes del bombardeig.

LA HISTÒRIA DELS FETS ens diu que aquell dimarts, dia 31 de maig de 1938, cinc avions italians (Savoia S-79) de les tropes feixistes italianes al servei del general Franco van bombardejar la ciutat i en un minut van causar una autèntica barbàrie després de llançar 60 bombes de 100, 20 i 15 quilos, amb un total de 750 quilos de metralla. El bombardeig, que va afectar diverses zones de la ciutat i molt

ACTE MEMORIAL
Avui, divendres, dia 31 de maig a les 9 del matí, tindrà lloc al cementiri l'Acte memorial d'homenatge a les víctimes del bombardeig.

especialment la plaça de la Porxada i el seu emblemàtic monument, va causar un total de 224 morts i centenars de ferits, segons les investigacions realitzades al llarg dels anys per historiadors, entre els quals **Joan Garriga**, que ha seguit el tema i ofereix, de mica en mica, nous aspectes relacionats amb aquests fets que comencen a ser coneguts ja gairebé en la seva totalitat. Els cinc avions havien sortit una hora abans des de l'aeroport mallorquí de Son Sant Joan i una vegada realitzat el bombardeig de Granollers van fer el mateix a Sant Adrià del Besòs. Sobre el perquè d'aquest bombardeig encara no hi ha una causa exacta i els historiadors situen la principal en l'intent de destruir una Central Elèctrica de Catalunya situada al carrer del Rec. Però la realitat va ser que no la van destruir. Allò que sí van aconseguir es semblar de morts i ferits la ciutat de Granollers i destruir una gran quantitat d'edificis. Durant molt de temps —encara hi ha llocs on es pot constatar l'impacte de les bombes— les ferides físiques dels edificis van ser evidents.

DES D'ALESHORES (en total silenci durant els anys de la dictadura i d'una manera més clara i contundent des de l'arribada de la democràcia), aquells fets han estat i són recordats d'una manera especial. La commemoració del 75è aniversari d'aquella massacre prenen aquesta ocasió un caràcter especial, ja que cada dia són menys les persones encara presents que van viure aquella tragèdia, ja que la majoria d'elles tenen més de 80 i 90 anys. En aquest sentit, cal destacar l'homenatge que l'Ajuntament de Granollers va retre fa uns dies una

vegada més a aquells supervivents, tot recollint els seus testimonis i declaracions per a recordar, des del dolor, un bombardeig que va posar en el mapa de la guerra Granollers amb un balanç ben tràgic. El testimoni d'aquestes persones, totes elles compromeses amb la pau, ha estat acompanyat d'altres iniciatives singulars com la recuperació per als espais de la memòria, de nous refugis, entre els quals un situat a l'empresa Estabanell Energia i d'altre ja conegut i que també es pot visitar, ubicat al mateix Ajuntament de Granollers.

També hi ha hagut exposicions, xerrades, conferències i concerts musicals per a recordar aquella data tràgica. Durant els dies de portes obertes es podrà visitar l'exposició "*Un refugi de refugis*", un recorregut pels refugis antiaeris de la Guerra Civil a Granollers, a la plaça de Maluquer i Salvador, al costat de l'entrada del refugi. Cal destacar igualment que el refugi de la plaça Maluquer i Salvador acull tres representacions de l'obra "*Subterrànies. Sobreviure entre bombes*", el dissabte i el diumenge 2 de juny. L'obra és una creació de les actrius **Montse Alcoverro**, **Itziar Castro** i **Carme Poll** i de la historiadora **Mamen Conte**. Se'n faran tres representacions, el dissabte 1 de juny a les 7 i a 2/4 de 10 del vespre, i el diumenge 2 de juny a les 12 del migdia.

MÉS ENLLÀ D'AQUESTES ACTIVITATS, cal destacar la celebració d'altres propostes amb la música de Ruera (al bombardeig va morir la seva dona **Maria Casademunt**; quan va ser a la presó va escriure unes peces especials; ell mateix va morir

un 31 de maig de 1988...). Els alumnes de Batxillerat Artístic de l'Institut Celestí Bellera, dirigits per **Marta Garcia Otín**, presentaran al Teatre Auditori el diumenge, dia 2 a les 7 de la tarda, la creació artística "*26 en desconcert*", un treball de reflexió sobre les guerres i la violència amb el patrocini de la família Jonch-Sampere, molt vinculada al Centre de Cultura per la Pau. En l'apartat de música per als records, cal destacar el concert que es va fer ahir dijous a la Sala Tarafa, sobre la vida i obra del mestre Ruera a càrrec de l'historiador **Joan Garriga** i la musicòloga **Anna M. Piera** amb una colla d'alumnes de l'Escola Municipal de Música, entre els quals (coses de la història), intervindrà la pianista **Ariadna Ruera** i **Solana** d'11 anys, besneta del músic granollerí, que interpretarà *Miniatures*, obra que Ruera va escriure durant el temps que va ser a la presó acusat d'escoltar música religiosa.

També l'Agrupació Sardanista de Granollers s'ha sumat a la commemoració amb una ballada de sardanes per aquest divendres amb la cobla Jovenívola de Sabadell, que interpretarà, entre d'altres, les sardanes *Sota la parra* i *A l'Entorn de la Porxada* del mestre Ruera. A les pàgines següents, el bombardeig i les seves conseqüències és recordat per l'alcalde, **Josep Mayoral**; per **Joan Pi** i **Ma Assumpció Ruera**, i per **Josep Arenas**, que fa una semblança musical del mestre **Josep Maria Ruera**, amb motiu d'aquests fets i de la commemoració del 25è aniversari de la seva mort.